

14ਵੇਂ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ (ਈਯੂ) ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ- ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ (ਈਯੂ) ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ (ਅਕਤੂਬਰ 06, 2017)

Posted On: 06 OCT 2017 11:19AM by PIB Chandigarh

India - EU Joint Statement during 14th India-EU Summit, New Delhi (October 06, 2017)

14ਵੇਂ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ (ਈਯੂ) ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ- ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ (ਈਯੂ) ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ (ਅਕਤੂਬਰ 06, 2017)

1. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ (ਈਯੂ) ਦਰਮਿਆਨ 6 ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਨੂੰ 14ਵੇਂ ਸਲਾਨਾ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਦਕਿ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਸਕ, ਯੂਰਪੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀਨ ਕਲਾਡ ਜੰਕਰ, ਯੂਰਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।
2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਜੰਗੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਤਹਿਤ ਵੱਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਅਜ਼ਾਦੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ- ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਜੰਗੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਕੁਦਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ।
3. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਕਸ਼ਨ 2020 ਲਈ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਏਜੰਡਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 13ਵੇਂ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਦੁਵੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਰੋਡਮੈਪ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।
4. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਵਪਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ, ਦੋਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ, ਜਲਵਾਯੂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਜੰਗੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਦੁਵੱਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਜਤਾਈ।
5. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਲੜੀ 'ਚ ਭਾਰਤ 'ਚ ਯੂਰਪੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਊਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।
6. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰੈਗੂਲਰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਭਾਈਵਾਲ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ।
7. ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਦੰਡਾਂ, ਸੰਸਾਰਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਅਧਾਰਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਸਾਰਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਭਿਸਰਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਮੰਚ 'ਚ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਆਮ ਸ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।
8. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਿਵਾਰਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ, ਅਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਸ਼ਤਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਿਆਂ, ਸਾਈਬਰ ਪੁਲਾੜ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪੁਲਾੜ-ਸੰਸਾਰਕ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 25 ਅਗਸਤ 2017 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ 5ਵੀਂ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।
9. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਕਤ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੁਖਾਲੇ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਵਾਚਾਰ ਪੱਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ 'ਚ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਅਮੈਰਿਕੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਮੇਵਾਰ ਵਰਤਾਅ ਦੇ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ 5ਵੀਂ ਗਲੋਬਲ 23-24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ 'ਤੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਵੱਲੀ ਸਾਈਬਰ ਗੱਲਬਾਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ 29 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ 2018 'ਚ ਬ੍ਰੇਸਲਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਈਬਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।
10. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਹੋਏ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ, ਸੰਸਾਰਕ ਆਤੰਕਵਾਦ ਅਤੇ ਚਰਮਪੰਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਖਤਰੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ। ਬ੍ਰੇਸਲਜ਼ 'ਚ ਅਗਲੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਸਾਈਬਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰੈਗੂਲਰ ਦੁਵੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ 30 ਅਗਸਤ 2017 ਨੂੰ ਕਾਉਂਟਰ ਆਤੰਕਵਾਦ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ, ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਸ਼ੇਅਰ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸਰਬਉੱਤਮ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਐਕਸ਼ਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ (ਐੱਫਟੀਐੱਫ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਐਕਸ਼ਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ (ਐੱਫਟੀਐੱਫ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

11. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ 18 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਮਿਸਾਇਲ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਸਾਰਕ ਅਪ੍ਰਸਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ (ਐਮਟੀਸੀਆਰ) ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਗੈਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਤਰੀਕਰਨ ਗੱਲਬਾਤ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਸਾਇਲ ਅਪ੍ਰਸਾਰ (ਐੱਚਸੀਓਸੀ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦਹੇਗ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਪਲਾਈ ਸਮੂਹ (ਐੱਨਐੱਸਜੀ), ਦੇ ਵੇਸੇਨਾਰ ਅਰੰਜਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰਕ ਅਪ੍ਰਸਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।

12. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਸੋਮਾਲੀਆ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੀ ਨੇਵੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨੇਵੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਜੰਗੀ ਅਭਿਆਸ (ਪੀਏਐੱਸਐੱਸਈਐੱਕਸ) ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸਫਲ ਮਿਸਾਲ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਸੰਸਾਰ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਾਰਗ ਰੱਖਿਆ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ 1982 ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ, ਸਾਗਰ (ਯੂਐਨਸੀਐੱਲਓਐੱਸ) ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਰ, (ਯੂਐਨਸੀਐੱਲਓਐੱਸ) ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਹੱਲ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਉਲੀਕਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨੀਲੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਮਹਾਸਾਗਰ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਜ਼ਬੂਤੀ, ਤਾਲਮੇਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

13. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਮਾਨੀ ਕਰਨ ਸਮੇਤ, ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਪੁਲਾੜ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ।

14. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ, ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਸਭਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।

15. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਫ਼ਗਾਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਿਮਾਇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਉਗਰਵਾਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ, ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਾ ਉਲੀਕਦੇ ਹਨ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਇੱਕ ਆਤਮ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਾਜ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ।

16. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਮਿਆਮਾਰ ਦੇ ਰਾਖਿਨੇ ਰਾਜ 'ਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੋਂ ਵੱਤੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿਜਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ 'ਚ ਪਨਾਹ ਮੰਗੀ ਹੈ 'ਤੇ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਅਰਕਾਨ ਰੋਹਿੰਗਯਾ ਸਾਲਵੇਸ਼ਨ ਆਰਮੀ ਉਗਰਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ 'ਚ ਬੰਦ ਟ੍ਰਿਗਰ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਬਿਨ ਕਿਸੇ ਦੇਰ ਦੇ ਰਾਖਿਨੇ ਰਾਜ 'ਚ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਆਮਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਫੀ ਅੰਨਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਰਾਖਿਨੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਖਿਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ।

17. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾ (ਜੇਸੀਪੀਓਏ) ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰਮਾਣੂ ਉਰਜਾ ਏਜੰਸੀ (ਆਈਏਏਏ) 'ਚ ਇਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਬੰਧੀ ਜੀਸੀਪੀਓਏ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦੀ ਤਸਦੀਕ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

18. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਕੋਰੀਆ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਪਰ 3 ਡੀਪੀਆਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਤੰਬਰ 2017 ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੀਖਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਸਾਇਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਿੰਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਛੇ ਪਾਰਟੀ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਨਿਰੀਖਣ, ਨਾ ਬਦਲਣਯੋਗ ਕੋਰੀਆਈ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਨੂੰ ਪਰਮਾਣੂ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਮਿਸਾਇਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਬਕੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਪੂਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।

19. ਸੀਰੀਆ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਜਿਨੇਵਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ 'ਚ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਹੱਲ ਨੂੰ ਬੜਾਵ ਦੇਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਇੰਟਰ-ਸੀਰੀਆਈ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਮੁੱਢਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਿਆਸੀ ਹੱਲ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ 2254 'ਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 2012 'ਚ ਜਿਨੇਵਾ ਨੋਟ ਸੀਰੀਆ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਅਤੇ ਯੂਐਨਐੱਸਸੀਆਰ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹੋਰ ਨਾਮਿਤ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਹਾਰ 'ਚ ਸਮਰਥ 'ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਸੰਤ 2018 'ਚ ਸੀਰੀਆ 'ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਬ੍ਰਸੇਲਜ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਸੀਰੀਆ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ।

20. ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਫਿਲੀਸਤੀਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਅੰਤ ਜੋ ਦੇ ਰਾਜੀ ਹੱਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਦਾ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਦੀ, ਮੈਡੀਫ਼ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਅਰਬ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਹਿਲ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ 'ਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

21. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਲੀਬੀਆ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਲੀਬੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਲੀਬੀਆ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਲੀਬੀਆ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪੂਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੈ।

22. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਅੱਜ ਦੀ ਸੰਸਾਰਕ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਕਨੈਕਟਿਵਿਟੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਨੈਕਟਿਵਿਟੀ ਪਹਿਲ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਦੰਡਾਂ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ, ਕਾਨੂੰਨ, ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਨ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਿਣ ਵਿੱਤ ਪੱਸਣਾ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ, ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

23. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਮੰਚ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਏਐੱਸਈਐੱਮ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਗਲੇ ਏਐੱਸਈਐੱਮ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਜੋ ਬ੍ਰੈਸਲਜ਼ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਵੇਗਾ 'ਚ ਪਿਆਨ ਸੰਸਾਰਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

24. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਪੂਰਬੀ ਯੂਕ੍ਰੇਨ 'ਚ ਮਿਨਸਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਦਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮਤੇ 2202 (2015) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ।

25. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ, ਐਮਵੀ ਸੀਮੇਨ ਗਾਰਡ ਓਹੀਓ, ਜੋ ਚੌਦਾਂ ਏਸਟੋਨਿਆਈ ਅਤੇ ਛੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਨਾਉਣ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੰਸਾਰੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ-ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਹੱਲ ਨਈਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

26. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਸੁਧਾਰ ਪਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਧਾਰ ਏਜੰਡਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਾਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 2030 ਏਜੰਡਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਿਤੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਹਾਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਮੁੜ ਰਿਵਾਇਵਲ ਸਮੇਤ, ਸੁਧਾਰ, ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

27. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਸਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉੱਭਰਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੁਵੱਲੇ ਅਤੇ ਜੀ-20, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਪੱਖੀ ਮੰਚ 'ਚ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

28. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧੇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ-ਅਧਾਰਤ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਮੁਕਤ, ਨਿਰਪੱਖ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮਹੱਛਵ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆਰਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਠੋਸ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਯਮ-ਅਧਾਰਤ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਪਾਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸੰਸਾਰੀ ਵਪਾਰ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰੇਗਾ।

29. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 2030 ਏਜੰਡਾ ਅਭਿਆਸਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਕਾ ਸਾਥ ਸਭ ਕਾ ਵਿਕਾਸ ਨੀਤੀਗਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਾਰਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਟੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਸੱਭਾਇਕ੍ਰਮਵਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜੋਖਿਮ ਨਿਊਨੀਕਰਨ 2015-2030 'ਤੇ ਆਪਸੀ ਰੂਪ 'ਚ ਡੈਮੋਜ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ-ਭਾਰਤ ਵਿਕਾਸ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ।

30. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਅਫਰੀਕਾ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਭਵ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਬਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕੀ ਸੰਘ ਦੇ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਇੱਕ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਵਧੀ ਹੋਈ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

31. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ', 'ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ', 'ਸਕਿੱਲ ਇੰਡੀਆ', 'ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ', 'ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ' ਅਤੇ 'ਸਟਾਰਟ-ਅੱਪ ਇੰਡੀਆ' ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ 'ਚ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਰੁਚੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੁਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਚ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਤਰਜੀਹ 'ਚ ਆਪਣੇ ਗਹਿਰੇ ਜੁੜਾਅ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ (ਜੀਐੱਸਟੀ) ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਾਨੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਲ, ਮਾਹਿਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਵਿਆਪੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ 'ਚ ਬਜ਼ਾਰ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਯੂਰਪ ਨੈੱਟਵਰਕ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਸਰਕੂਲਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ-ਭਾਰਤ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਵਧੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਬਦਲ ਅਤੇ ਸਰਬ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (ਆਈਪੀਆਰ) ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

32. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝੀ ਪਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਬੋਰਡ ਅਧਾਰਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਂਚ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ (ਬੀਟੀਆਈਏ)।

33. ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੌਲ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ, ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਚ ਵਪਾਰ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ। (ਆਯੋਗ ਵਿਨਿਯਮਨ (ਈਯੂ) 2017/983) ਚੌਲ 'ਚ ਟ੍ਰਾਈਸਾਕਲਾਜ਼ੋਲ ਦੀ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਪੱਧਰ ਆਯਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਪੌਦੇ ਸੰਭਾਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਯੂਰਪੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖ ਜੋਖਿਮ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਡਾਟਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਯੂਰਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਜਲਦ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਯੂਰਪੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ (ਈਐਫਐੱਸਏ) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਫਐੱਸਐੱਸਏਆਈ) ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਸਥਾਗਤਕਰਨ ਸਮਰਥਿਤ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠੇ, ਜੋਖਿਮ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਤਾ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅੱਗੇ, ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ :

ਕ. ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ, ਐੱਸਪੀਐੱਸ-ਟੀਬੀਟੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਡਾਇਲਾਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਭਾਰਤੀ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ/ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਯੂਰਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ।

ਖ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗੇ ਖੇਤੀ ਵੰਗਾਂ, ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਮੇਤ ਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ।

ਗ. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜਲਦ ਸੰਭਵ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

ਘ. ਭਾਰਤ ਪਾਰਾ 28 ਜੀਏਟੀਟੀਐੱਸ 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਜ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੀ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

34. ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਪਾਰ ਜਲਵਾਯੂ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ 'ਚ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੁਵਿਧਾ ਤੰਤਰ (ਆਈਐੱਫਐੱਮ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਲਈ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਤੋਂ ਸਰਬਉੱਤਮ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਨਵ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰੇਗਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ' ਪਹਿਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਅਧਾਰਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

35. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਯੂਰਪੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਬੈਂਕ (ਈਆਈਬੀ) ਦੇ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਨਿਵੇਸ਼, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 'ਚ, ਜਲਵਾਯੂ ਏਜੰਡਾ 'ਤੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਲਈ 2017 'ਚ ਬੰਗਲੌਰ ਮੈਟਰੋ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਨਵੇਂ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਈਆਈਬੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

36. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਲਰ ਅਲਾਇੰਸ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਸਕੱਤਰੇਤ (ਆਈਐੱਸਏ) ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਬੈਂਕ (ਈਆਈਬੀ) ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਜੁਟਾਉਣ ਅਤੇ ਆਈਐੱਸਏ ਦੇ 121 ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਸਤੀ ਸੋਲਰ ਐਨਰਜੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤੀ ਲਈ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

37. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ 2015 ਪੈਰਿਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੱਛ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਕਿਫਾਇਤੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੱਛ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, 2016 ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ-ਭਾਰਤ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਅੱਪਣਾਉਣ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ-ਭਾਰਤ ਊਰਜਾ ਪੈਨਲ ਦੀ ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਦੀ ਬੈਠਕ 'ਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

38. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨਵੀਨਤਾ, ਗਿਆਨ ਵੰਡਣ, ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ।

39. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਥਿਕ ਮਾਡਲਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਜੋ ਮੁੱਢਲੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਥਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਡੀਆ (ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ), ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰੋਤ ਪੈਨਲ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਵਣ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ (ਭਾਰਤੀ ਸਰੋਤ ਕਮਿਟੀ ਰਾਹੀਂ) ਭਾਰਤੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਨਵ ਸਥਾਪਤ ਜੀ-20 ਸਰੋਤ ਸਮਰੱਥਾ ਗੱਲਬਾਤ ਗਿਆਨ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਧਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਮੰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੀਜੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਜਲ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੀ ਜਲ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਉਤੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

40. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਯੂਰਪੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਰਟ-ਅੱਪ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਟੀਚੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਨੰਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

41. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਅਦਾਰਿਆਂ (ਟੀਐੱਸਡੀਐੱਸਆਈ ਅਤੇ ਈਟੀਐੱਸਆਈ), ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 5ਜੀ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਸੰਸਾਰਕ ਮਾਨਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਿਸਟਮਜ਼, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਭਵਿੱਖੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ 'ਡਿਜੀਟਲ ਭਾਰਤ' ਅਤੇ 'ਯੂਰਪ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਏਕਲ ਬਜ਼ਾਰ।' ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣ, ਨੈਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਹੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

42. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ, ਆਈਸੀਟੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸਟਾਰਟ-ਅੱਪ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ 'ਸਟਾਰਟ-ਅੱਪ ਯੂਰਪ ਭਾਰਤ ਨੈੱਟਵਰਕ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੈਠਕਾਂ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਗਵਰਨੈਂਸ 'ਤੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ।

43. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸੁਨਿਯੋਜਿਤ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਾਮਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਤ, ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ। ਭਰਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪੂਰੇ ਦਵਾ ਮੁੱਲ ਲੜੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ।

44. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਾਰਟ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅੱਪਣਾਇਆ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਏਜੰਡਾ 2016 ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ, ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਮਾਰਟ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਤਰਜੀਹੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

45. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਸਹਿਯੋਗ ਸਮਝੌਤੇ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿਯੋਗ ਸਹਿਮਤੀ ਸਿਹਤ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਊਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅੱਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਪੁੱਟਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲ ਵਸੀਲਿਆਂ 'ਤੇ ਤਨਾਅ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ 30 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਜਲ ਸਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਾਂਝੀ ਪਹਿਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ 'ਸਿਥਿਤਿ 2020' ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਫ੍ਰੇਮਵਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਪਸੀ ਉਦਘਾਟਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਖੋਜ ਬੋਰਡ (ਐੱਸਈਆਰਬੀ) ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਈਆਰਸੀ) ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

46. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਯੂਰਾਨੀਅਮ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਯੋਗ ਪਰਮਾਣੂ ਸੁਰੱਖਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਹਿਯੋਗ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ, ਸਿਹਤ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਗੈਰ ਬਿਜਲੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ।

47. ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਯੂਰੋਟੋਮ-ਭਾਰਤ ਸਹਿਯੋਗ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਯੂਜ਼ਨ ਊਰਜਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਇਸ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

48. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ 2008 ਹੋਰੀਜ਼ੋਂਟਲ ਏਅਰ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਸ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ, ਵਪਾਰ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਟੂਰਿਜ਼ਮ 'ਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ 'ਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ, ਹਵਾਈ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਰੇਲ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ 'ਚ ਆਪਸੀ ਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

49. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਲਈ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕੌਸ਼ਲ ਏਜੰਡਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। 50 ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ 2020 ਲਈ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਏਜੰਡਾ ਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਉੱਥੇ ਉੱਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਇਰਾਸਮਸ+ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਈ। ਇਰਾਸਮਸ+ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ 5000 ਭਾਰਤੀ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹਿਯੋਗ, ਅਲਪਕਾਲੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਜੀਨਸੇਨੈਂਟ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਇਰਾਸਮਸ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਰਾਸਮਸ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਰਾਸਮਸ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

51. ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਸੇਲਜ਼ 'ਚ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਆਜ, ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਆਮ ਏਜੰਡਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਸੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਉਪਕੰਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

52. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ, ਵਪਾਰ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਬਲੂ ਕਾਰਡ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਸੋਧ ਲਈ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ।

53. ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ "ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿ ਸਬੰਧ" 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਯੂਰਪੀ ਸੰਸਦ 'ਚ ਅਡਾਪਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਸਦੀ ਵਫਦਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਵੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

***

India EU Joint Statement Clean Energy and Climate Change 6 Oct 2017

India EU Joint Statement on Counter Terrorism 6 Oct 2017

India EU Joint Statement on Urban Partnership 6 Oct 2017

(Release ID: 1505626) Visitor Counter : 2

